

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Društveni tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vratice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Delo slov. rodoljubov.

Hitro, prej dobimo nove volitve, kakor smo se jih nadjali. Že v prvih tednih tega meseca bode treba slov. kmetom iti na volišče, da izberó tiste može, kateri bodo za-nje volili poslance za dež. zbor v Gradci.

To je sila imenitno opravilo. Mi ne moremo nikoli dovolje izreči važnosti, ki leži ravno v tem izbiranju, v volitvah volilnih mož. Nanje, na te volitve pride vse. Ako niso te prave, potem je vse na krivi poti in če še na zadnje tudi zmaga mož, ki zasluži naše zaupanje, nima njegova beseda toliko veljave, ako ni velika večina volilnih mož za-nj. Ako dobi večino le za en glas, velja njegova volitev. To je resnica, toda ali more svojo besedo postaviti s tako močjo za to, kar izpozna, da je prav za njegove volilce, če ve, da stoji le malo volilcev za njim?

Vse drugače, ako čnti, da zastopa v resnici skorej vse volilce, kar jih biva v njegovem volilnem okraji. Tu se lahko s tem ponaša, pa tudi drugi, kar še potegne višje, cenijo njegovo besedo veliko višje. Zato mora biti skrb naših mož v vseh okrajih na to, da pridejo k prvim volitvam t. j. k volitvam volilnih mož vsi, brez izjeme vsi, ki imajo pravico voliti. Ako se to izgodi in ako volijo pri tem le zanesljive može, potem bodo naši prihodnji poslanci lahko ponosni na svoje volilce in zato tudi delali z velicim veseljem za njih koristi.

Se ve, da morajo to storiti le v toliki meri, ki je mogoča. Z glavo v zid bojda ne tekne nikomur dobro, torej tudi našim poslancem ne kaže sila, in žal, ali resnica je to, da se ne da popraviti dolgo, kar se je izkazilo, more biti v kratkem času, v samo eni seji. Vsled tega ne smemo biti pretrdi v sodbi niti čez sedanjó vlado in še tem manj čez naše dosedanje poslance.

Kar se tiče vlade, veliko je mi ne zagovarjamo, toda toliko smemo reči, da ima voljo

dati pravico vsem, torej tudi slov. kmetom. Ali od vlade same ne smemo pričakovati vzboljšanja, to seže čez njeno moč. Mi, slov. kmetje moramo delati na to, da ona izve naše želje, ali toliko moramo pa tudi prepustiti njej, da razsodi, ali se dajo že sedaj tudi izpolniti. Pravi se, da Rima niso v enem dnevu sezidali, tedaj pa bode tudi prav, če še mi s sedanjó vlado nekoliko časa potrpiamo in prepustimo našim prihodnjim poslancem, ali jo še podpirajo naprej, kakor so storili to doslej, ali pa ji necega dne rekó, da ne storé več tega. Ako bodo poslanci v resnici naši, storé to gotovo in o svojem času brez vprašanja. Sicer pa v dež. zboru ni mesta za višjo politiko, tam hodi le bolj za gospodarske stvari, ako je liberalna gospóda ne krene v politiko. V tem torej lahko pustimo našim prihodnjim poslancem prosto pot.

Pri nas smo doslej v vseh kmečkih skupinah veselo zmagovali proti nemškutariji in nje repu, liberalizmu. Mi tudi ne dvomimo, da zmagamo tudi letos po vseh okrajih. Nam gre torej le za to, da lepše, sijajniše zmagamo pri teh volitvah. In prav zato prosimo vse rodoljube, da ne prezrejo nobene občine, kedar se vrši v njih volitev volilnih mož. Može, ki imajo pravico voliti, naj se zmenijo pred volitvo, katerih mož da kaže voliti in potem naj se držijo pri glasovanji teh, brez ozira na to, da je v občini še več taci, ki so vredni njih zaupanja. Vsi pač ne morejo biti volilni može, naj pa bodo torej ti, za katere so se zmenili. Da so le zanesljivi, pa zvesti sinu sv. cerkve in trdni Slovenci, za vse drugo ni pri tej reči vprašanje. In taci mož nam, hvala Bogu, ne manjka nikjer.

Ako je v kaki občini nevarno, da se izvolijo kje nemškutarji, tam pa je že rodoljubov posebno važno opravilo. Tam je treba gledati na to, da pridejo poštenjaki vsi, brez razločka k volitvi ter si izvolijo prave slov. poštenjake, ne gledé na to, je-li kdo za voljo tega na-nje hud ali pa jih pregovarja, naj potegnejo na

njegovo stran. Večja je nevarnost zgube, večje je potlej veselje nad zmago in slov. domovina bode jim hvaležna. Tedaj Bog in narod!

Blagega moža spomin.

Smrt blagega moža javil je „Slov. Gosp.“ svojim čitateljem v štv. 17. in je pristavil, da je bil vedno vrl sin katoliške cerkve in zagovornik pravic slovenskega ljudstva. Te besede niso prazna hvala pokojnika, pač pa so zasluženo priznanje.

Janez Žurman bil je mnogo let občinski predstojnik; občeval je mnogo z gospodo, pa svoje narodnosti nikjer in nikdar ni zatajil; govoril in pisal je slovenski, če to sem ter tje tudi ni ugajalo kakemu nemčurčku ali nadutemu Nemcu.

Čast županstva Žurmana ni napravila prevzetnega, kar se danes pri puhlih glavah kaj rado zgodi, posebno če še držijo z nemčursko gospodo, katera njih iz sebičnih nakan boža.

Zavoljo svojih izvrstnih lastnosti kot narodnjak bil je pokojni Žurman med pravimi Slovenci na široko znan in spoštovan.

Kot dokaz omenim med drugim to, da ga je odbor, ki je osnoval leta 1865 Ptujsko čitalnico — na čelu mu pokojni Mihael Herman — s posebnim pismom povabil Janeza Žurmana k slavnosti otvorjenja čitalnice.

Pismeni odgovor, katerega je poslal pokojnik odboru na povabilo, hrani Ptujška čitalnica še danes v svojem arhivu. Glasi pa se tako-le:

Od sv. Trojice pri Slatini, 21. julija 1863.

Prečastiti začasni odbor čitalnice v Ptui!

Jaz na Vaše spoštovano povabilo k velikemu zboru priti ne morem, ker mi moja opravila, pa še tudi neki poseben zadržek branijo. Toda jaz Vam želim srečo in blagoslov k Vašemu težkemu delu. Bog Vam daj srečno dovršiti, kar ste pričeli! Vi bodele hvalo od celega slovenskega naroda imeli.

Tem vrsticam pridjal je Žurman še v pismu sledeče vrste:

Ko novino obdeluje,
Roka žuljev zatekuje,
Marsikaki trn ga rani,
Preden gojzdi so pregnani,
Dostikrat vtore lica,
Preden upno zrnu klica,
Vendar delati ne neha,
Dan na dan se marno peha,
Leta, voz se urno giblje,
Zlata se pšenica ziblje,
Zdaj z ženicco pregleduje,
Radost mu srce vzdiguje,
In še pozni vnuk ga slavi,
Rože na gomilo stavi,
Mnogo pretrpi ratar,
Čelo taja vroči žar,
Marsikaki prasne brst,
Preden grm se ogrne čvrst,

Ino roko plug vrti,
V mehki brazdi zeleni,
Trud ne straši ga, ne žar,
In priganja volov par,
Glej! ko pride spet srpan,
Kjer je pred bil trnja stan,
Blagonosni žita val,
Mu zalije truda žal,
Rad od deda govori,
Duši sveti raj želi!
Bodite Ptujčani,
Pozdravljeni,
Čitavnico bod' te dobili,
Se je bod' te veselili,
In spravljali slovenski narod
Na pravo pot.
Naj spoznajo tudi Nemci,
Da so tud' srečni Slovenci,

Bog nam le srečo daj,
Še za naprej!
Dolgo smo b'li zaničevani,
V verige zakovani!
Zdaj je peršo tud' za nas,

Veseli čas,
Kateri je potreben nam,
Štajarcam,
Slovence živi vse okrog,
Večni Bog!

Janez Žurman, srenjski predstojnik.

Tako more misliti in pisati le poštena slovenska duša! Upam, da bode slovenski rod obdržal pokojnika v blagem spominu.

Rodoljub.

Gospodarske stvari.

Zelena klaja.

Živini stori dobro, če se ji daje zelene klaje, toda to se naj godi zmerno in s kraja ne brez suhe krme. Ako ne gleda gospodar na to, utegne ga zadeti občutljiva škoda in tačas ne more reči, da je tega kriva uima, ampak on sam, njegova nevednost ali trma mu je je kriva. Da se torej ne izpostavi nevarnosti, naj razpolaga s suho krmo tako, da mu je še zmerom ostane vsaj toliko, kolikor je je treba za to, da je lahko polaga živini tudi pred in med zeleno klajo.

Kedar začne gospodar z zeleno krmo, naj položi vselej poprej živini nekaj suhe in to velja tudi za pašo. Nikoli naj ne izpusti živine na njo, predno ji položi nekaj suhe krme! Kedar je živina le-to povžila, naj se napoji in se potem izpusti na pašo. Še le tako blizu štrti den velja, če se da živini manj suhe krme in deseti dan pozneje ne škoduje ji več zelena krma in ni se bati, da dobi kako bolezen vsled zelene krme ali paše.

Mlada trava ima v sebi veliko vode, zato stori gospodar prav, ako pusti že večer kositi travo, če je hoče drugo jutro dati živini. Tudi ni dobro, če leži vkošena trava na dežji. Trava namreč rada ovne in če je mokra pa pride tako v želodec živine, v nji se potem skopiči ter napravi živini razne težave: ujed ali tudi „žabico“ t. j. napenja jo. Nekaj brani živino te bolezni, če se ji daje vsak dan soli, toda nje pri nas ni in zato je tembolj potrebno, da ne izpostavimo živine taki nevarnosti.

V nekaterih krajih sejejo navlašče za živino rž in tam imajo že rano zeleno klajo, že v aprilu in le-ta je prav dobra, ker ne napne živine, vsaj tako po gostem ne, kakor se godi to pri zeleni detelji. Tako rž žre živina prav rada in krave imajo več in dobrega mleka, ako se jim polaga.

Če pa pri vsem tem še živinče vendar dobi „žabico“ vsled zelene klaje, pomaga se mu lahko brez večjih stroškov. Živinče se pelje do prav hladne vode ter se obliva s tako vodo močno, posebno po trebuhu, pa tudi pod njim. Tudi se lahko pomočijo žaklji v tako vodo ter se naj polagajo potem živinčetu na hrbtišče in to tako